

Határozatok Tára

MACIEJ SZPUNAR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2015. április 28.¹

C-290/14. sz. ügy

Skerdjan Celaj

(a Tribunale ordinario di Trento [Olaszország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség — 2008/115/EK irányelv — Harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak visszatérése — 15. és 16. cikk — Nemzeti szabályozás, amely szabadságvesztéssel rendeli büntetni harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárait újbóli beutazás esetén — Összeegyeztethetőség”

Bevezetés

1. „Bűncselekmény-e az, ha valaki külföldi? Álláspontunk szerint nem.”
2. E szavakkal zárul az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) hat bírāja által az alapvető jelentőségű Saadi kontra Egyesült Királyság ügyben csatolt részleges különvélemény².
3. Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége hasonlóan úgy véli, hogy „[ö]nmagában az a tény, hogy valamely bevándorló jogi helyzete rendezetlen, soha nem szolgáltat elégséges alapot az őrizetben tartáshoz”³.
4. A valamely tagállam területén jogellenesen tartózkodó, harmadik állam állampolgárságával rendelkező személyek üldözése és büntetése heves viták tárgyát képezi. Ahogy ezt a fenti két kijelentés is példázni hivatott, gyakran még a jogszabály alapján történő értékelésért felelős szervek képesek ellenállni annak a kísértésnek, hogy jogpolitikai kérdésekbe bocsátkozzanak.
5. A jelen ügy egy harmadik állam állampolgárságával rendelkező, valamely tagállam területén jogellenesen tartózkodó olyan személyt érint, aki a 2008/115/EK irányelv⁴ alapján meghozott kiutasítási határozattal együtt elrendelt beutazási tilalom ellenére újra beutazott az adott tagállam területére. A Bíróságtól azt kérdezik, hogy a 2008/115 irányelvvel ellentétes-e e személy szabadságvesztéssel járó büntetése.

1 — Eredeti nyelv: angol.

2 — Lásd Rozakis, Tulkens, Kovler, Hajiyev, Spielmann és Hirvelä bírácoknak a 2008. január 29-i Saadi kontra Egyesült Királyság ítélethez (13229/03. sz. keresetlevél, 65. §) csatolt részleges különvéleményét.

3 — Lásd: *Detention of third-country nationals in return procedures*, az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének jelentése, 2011., 19. o., elérhető a következő weboldalon: http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1306-FRA-report-detention-december-2010_EN.pdf. Ezt a kijelentést csupán egy közigazgatási őrizettel kapcsolatban tették, ezért vélem úgy, hogy az *a fortiori* a büntetőjogi szankciókra is alkalmazható.

4 — A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló 2008. december 16-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 348., 98. o.).

6. Azt javaslom,⁵ hogy a Bíróság pontosítsa és tegye egyértelműbbé az El Dridi-ítélettel⁶ kezdődő, majd az Achughbabian⁷ és Sagor ítéletekkel⁸ folytatódó ítélkezési gyakorlatát az irányelv elsődleges célkitűzésének alapulvételével, amely célkitűzés a harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárai visszatérésének az elérésére irányul. A Bíróságnak ki kell mondania, hogy az ilyen büntetőjogi szankció ellentétes a 2008/115 irányelvvel, nem a fent hivatkozottakhoz hasonló szakpolitikai megfontolások miatt, hanem a 2008/115 irányelv hatékonysága érdekében.

Jogi háttér

Az uniós jog

7. A 2008/115 irányelv célja a „Tárgy” címet viselő 1. cikkében a következőképpen került meghatározásra:

„Ez az irányelv megállapítja a tagállamok által alkalmazandó, a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatéréséről szóló közös normákat és eljárásokat, összhangban a közösségi jog általános elveiként szereplő alapvető jogokkal és a nemzetközi joggal, beleértve a menekültek védelmét és az emberi jogi kötelezettségeket.”

8. A 2008/115 irányelv „Alkalmazási kör” címet viselő 2. cikke ekként rendelkezik:

„(1) Ez az irányelv a valamely tagállam területén illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra alkalmazandó.

(2) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák ezt az irányelvet azokra a harmadik országbeli alábbi állampolgárokra [helyesen: azokra a harmadik országbeli állampolgárokra]:

- a) akiktől a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 13. cikkével összhangban megtagadták a beutazást, vagy akiket az illetékes hatóságok valamely tagállam külső határának szárazföldi, tengeri vagy légi úton történő illegális [helyesen: jogellenes] átlépése kapcsán fogtak el vagy tartóztattak fel, és akik ezt követően nem kaptak engedélyt vagy jogot az adott tagállamban való tartózkodásra;
- b) akiket a nemzeti jogszabályok szerint büntetőjogi szankcióként vagy büntetőjogi szankció következményeként utasítanak ki, vagy akik kiadatási eljárás alatt állnak.

[...]”

9. Az említett irányelv „Fogalommeghatározások” címet viselő 3. cikke kimondja:

„Ezen irányelv alkalmazásában [...]:

[...]

2. »illegális [helyesen: jogellenes] tartózkodás«: olyan harmadik országbeli állampolgár jelenléte valamely tagállam területén, aki [...] az adott tagállamban érvényes egyéb beutazási, tartózkodási vagy letelepedési feltételeknek nem vagy már nem felel meg;

5 — Ennek során legjobb tudásom szerint a jelen indítvány 1. és 3. pontjában hivatkozott szakpolitikai megfontolások helyett a 2008/115 irányelvvel kapcsolatos jogi érvekre igyekszem helyezni a hangsúlyt.

6 — El Dridi-ítélet (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268).

7 — Achughbabian-ítélet (C-329/11, EU:C:2011:807).

8 — Sagor-ítélet (C-430/11, EU:C:2012:777).

3. »kiutasítás«: egy harmadik országbeli állampolgár visszatérési folyamata, függetlenül attól, hogy visszatérési kötelezettség önkéntes teljesítéséről vagy kitoloncolásról van szó:
  - a származási országába, vagy
  - egy tranzit országba közösségi vagy kétoldalú visszafogadási megállapodásoknak vagy egyéb megegyezéseknek megfelelően, vagy
  - más harmadik országba, ahova az érintett harmadik országbeli állampolgár önkéntesen vissza kíván térni és amely őt befogadja;
4. »kiutasítási határozat«: közigazgatási vagy bírósági határozat vagy intézkedés, amely valamely harmadik országbeli állampolgár tartózkodásának jogszerűtlenségét megállapítja vagy kimondja, és visszatérési kötelezettséget állapít meg vagy mond ki;
5. »kitoloncolás«: a visszatérési kötelezettség kikényszerítése, azaz a tagállamból történő fizikai kiszállítás;
6. »beutazási tilalom«: a kiutasítási határozatot kísérő közigazgatási vagy bírósági határozat vagy intézkedés, amely meghatározott időtartamra megtiltja a tagállamok területére való beutazást és a tagállamok területén való tartózkodást;

[...]

10. A 2008/115 irányelv „Kiutasítási határozat” címet viselő 6. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A tagállamok a (2)–(5) bekezdésben említett kivételek sérelme nélkül a területükön illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan kiutasítási határozatot adnak ki.”

11. A 2008/115 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy „[a]mennyiben a 7. cikk (4) bekezdése alapján nem került sor önkéntes távozásra vonatkozó határidő megállapítására, vagy a visszatérési kötelezettséget az érintettek nem teljesítették a 7. cikk alapján önkéntes távozásra megadott határidőn belül, a tagállamok minden szükséges intézkedést meghoznak a kiutasítási határozat végrehajtásához”.

12. Ugyanezen irányelv „Beutazási tilalom” címet viselő 11. cikke a következőképpen fogalmaz:

„(1) A kiutasítási határozatokkal együtt beutazási tilalmat kell elrendelni:

- a) ha az önkéntes távozásra nem állapítottak meg határidőt, vagy
- b) ha a visszatérési kötelezettség teljesítésére nem került sor.

Egyéb esetekben a kiutasítási határozatok párosulhatnak beutazási tilalommal.

(2) A beutazási tilalom időtartamát minden egyes eset idevágó körülményeinek alapos megfontolása alapján kell meghatározni, és az elméletileg [helyesen: főszabály szerint] nem haladja meg az öt évet. Mindazonáltal túllépheti az öt évet, ha a harmadik országbeli állampolgár a közrendre, a közbiztonságra vagy a nemzetbiztonságra nézve komoly fenyegetést jelent.

(3) A tagállamoknak mérlegelniük kell, hogy visszavonják vagy felfüggesztik-e a beutazási tilalmat, amennyiben az a harmadik országbeli állampolgár, akivel szemben az (1) bekezdés második albekezdésének megfelelően beutazási tilalmat rendeltek el, bizonyítani tudja, hogy a kiutasítási határozatnak teljes mértékben eleget téve elhagyta a tagállam területét.

Az (1) bekezdés első albekezdése b) pontjának sérelme nélkül, valamint amennyiben az érintett harmadik országbeli állampolgár nem jelent veszélyt a közrendre, a közbiztonságra vagy a nemzetbiztonságra, az emberkereskedelem azon áldozatai, akik a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává váltak vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményektől érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről szóló, 2004. április 29-i 2004/81/EK tanácsi irányelv⁹ értelmében tartózkodási engedélyt kaptak, nem sújthatók beutazási tilalommal.

A tagállamok egyedi esetekben humanitárius okokból tartózkodhatnak a beutazási tilalom elrendelésétől, visszavonhatják a tilalmat, vagy felfüggeszthetik azt.

A tagállamok egyedi esetekben vagy egyes esetkategóriákban egyéb okokból is visszavonhatják vagy felfüggeszthetik a beutazási tilalmat.

(4) Amennyiben egy tagállam tartózkodási engedély vagy tartózkodásra jogosító egyéb engedély megadását mérlegeli olyan harmadik országbeli állampolgár számára, akire egy másik tagállam által elrendelt beutazási tilalom vonatkozik, a tagállam először konzultál a beutazási tilalmat elrendelő tagállammal, és a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény¹⁰ 25. cikkével összhangban figyelembe veszi annak érdekeit.

(5) Az (1)–(4) bekezdés a tagállamokban a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv¹¹ 2. cikk a) bekezdésében foglalt, a nemzetközi védelemhez való jog sérelme nélkül alkalmazandó.

13. A 2008/115/EK irányelv 15. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A tagállamok – kivéve, ha a konkrét esetben más elégséges, de kevésbé kényszerítő intézkedés is hatékonyan alkalmazható – kizárólag a kiutasítás előkészítése és/vagy a kitoloncolás végrehajtása céljából őrizetben tarthatják a kitoloncolási eljárás [helyesen: kiutasítási eljárás] alatt álló harmadik országbeli állampolgárt, különösen, ha:

- a) fennáll a szökés veszélye, vagy
- b) a harmadik ország érintett állampolgára megghiúsítja vagy akadályozza a kiutasítás előkészítését vagy kitoloncolási eljárást.

Az őrizetnek a lehető legrövidebbnek kell lennie, és csak addig tartható fenn, amíg a kitoloncolási intézkedések folynak és kellő körültekintéssel végrehajtásra kerülnek.

Az olasz jog

14. Az 1998. július 25-i 286. sz. törvényerejű rendelet 13. cikkének (13) bekezdése előírja, hogy „az a külföldi, aki kiutasítási intézkedés címzettje, a belügyminiszter külön engedélye nélkül nem térhet vissza az állam területére. E rendelkezés megszegése esetén a külföldi egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő és azonnali kitoloncolással ismét kiutasítandó”.

9 — HL L 261., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 52. o., helyesbítés: HL 2013. L 82., 63. o.

10 — HL 2000. L 239., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 2. kötet, 9. o.

11 — HL L 304, 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 7. kötet, 96. o.

A tényállás, az eljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

15. S. Celaj albán állampolgár ismeretlen időpontban utazott be Olaszország területére. 2011. augusztus 26-án az olasz hatóságok rablás kísérlete miatt letartóztatták, amelynek következtében egy év (felfüggesztett) szabadságvesztéssel járó büntetésre és 400 EUR pénzbüntetésre ítélték. Ez az ítélet 2012. március 15-én emelkedett jogerőre.

16. 2012. április 17-én a firenzei prefektus kitoloncolási végzést, a Questore di Firenze pedig kiutasítási végzést hozott rá nézve, és ezzel együtt hároméves időszakra megtiltották neki az Olaszországba való újbóli beutazást. Határozatában a firenzei prefektus kizárta az önkéntes visszatérés jogára való hivatkozás lehetőségét az S. Celaj azonnali kitoloncolásához vezető feltételek fennállása miatt. S. Celaj ugyanis nem kérelmezte az önkéntes távozásra nyitva álló határidő engedélyezését, és a rendelkezésre álló szállás bizonyítására alkalmas iratok hiányában fennállt a szökés veszélye.

17. A légitársaságok zsúfoltsága és a külföldi ideiglenes tartózkodási központban történő elhelyezésének lehetetlenségére tekintettel ténylegesen nem került sor kitoloncolásra, a Questore di Firenze pedig az államterület elhagyására kötelezte S. Celajt, azzal a felhívással, hogy ellenkező esetben elrendelik a törvényes büntetések végrehajtását.

18. S. Celaj ezután Olaszországban maradt. 2012. július 27. és 2012. augusztus 30. között három alkalommal három különböző helyen azonosították, és ezen alkalmak során illegális bevándorlással és kábítószer-termesztéssel vádolták.

19. S. Celaj 2012. szeptember 4-én önként megjelent az Ufficio di Polizia di Frontiera di Brindisinél, és önként elhagyta az állam területét.

20. Ezt követően S. Celaj újra beutazott Olaszország területére. 2014. február 14-én a Stazione di San Piero a Sieve csendőrsége egy a helyi vasútállomáson folytatott ellenőrzés során letartóztatta őt az 1998. évi 285. sz. törvényerejű rendelet 13. cikke (13) bekezdésének megsértése miatt.

21. Az ügyész büntetőeljárást indított S. Celaj ellen a Tribunale di Firenze (firenzei kerületi bíróság) előtt, és az 1998. évi 285. sz. törvényerejű rendelet 13. cikke (13) bekezdésének megsértése alapján nyolc hónap szabadságvesztésre történő elítélését kérte.

22. A Tribunale di Firenze 2014. május 22-i végzésével, amely 2014. június 12-én érkezett meg a Bírósághoz, az említett eljárásokkal összefüggésben terjesztette előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé a következő kérdést:

„Ellentétes-e a 2008/115 irányelv rendelkezéseivel a tagállamok olyan nemzeti jogszabálya, amely arra a harmadik országbeli állampolgárra, aki, miután nem büntetőjogi szankcióként és nem is büntetőjogi szankció következményeként kiutasították, egy újbóli beutazásra vonatkozó, jogszerű tilalmat megsértve újfent beutazott az állam területére, négy évig terjedő szabadságvesztés-büntetést ír elő anélkül, hogy az említett állampolgárral szemben gyors és hatékony kitoloncolása céljából előzőleg a 2008/115 irányelv 8. cikke által szabályozott kényszerítő intézkedéseket alkalmazták volna?”

23. A Cseh Köztársaság, Németország, Görögország, Olaszország, Norvégia és Svájc kormánya, valamint az Európai Bizottság nyújtott be írásbeli észrevételt.

Értékelés

24. A Bíróságot ismét arra kéri, hogy valamely nemzeti büntetőjogi szankciónak a 2008/115 irányelvvel való összeegyeztethetőségéről döntsön. A jelen ügyben egy olyan, szabadságvesztéssel járó nemzeti büntetőjogi szankcióról van szó, amelyet kizárólag azért alkalmaznak valamely harmadik ország jogellenesen tartózkodó állampolgárával szemben, mert e személy, miután egy korábbi kiutasítási eljárással összefüggésben visszatért a származása szerinti országába, újra beutazott a tagállam területére.

25. A Bíróság már ismételten megállapította, hogy bár főszabály szerint a büntetőjogi jogszabályok és a büntetőeljárás szabályai a tagállamok hatáskörébe tartoznak, és bár sem a 2008/115 irányelv, sem annak jogi alapja¹² nem zárja ki a tagállamok büntetőjogi felelősségét a jogellenes bevándorlás és tartózkodás területén, a tagállamok nem alkalmazhatnak olyan büntetőjogi szabályozást, amely veszélybe sodorhatja a 2008/115 irányelv által követett célok megvalósulását, és ennél fogva megfoszthatja azt hatékony érvényesülésétől.¹³

26. Mielőtt az alapeljárás tárgyát képező nemzeti joggal kezdenék foglalkozni, a jelen ügy vonatkozásában szeretném röviden felidézni a 2008/115 irányelv által létrehozott rendszert és a Bíróság azon ítélkezési gyakorlatát, mely a büntetőjogi szankciókat ezen irányelv kontextusában vizsgálja.

A kiutasítás, a kitoloncolás és az őrizet 2008/115 irányelv által létrehozott rendszere

27. A 2008/115 irányelv által létrehozott kiutasítási eljárást a Bíróság különböző ügyekben már részletesen bemutatta.¹⁴ Ezért ebben a szakaszban röviden a jelen ügy szempontjából kritikus elemekre szorítkozhatok.

28. A 2008/115 irányelv célja a (2) preambulumbekzdése szerint egy közös normákon alapuló hatékony visszatérési és hazatelepülési politika létrehozása annak érdekében, hogy az érintett személyek emberséges módon, és emberi jogaik és méltóságuk teljes mértékű tiszteletben tartása mellett térhessenek vissza.¹⁵ Ennek érdekében egy olyan kiutasítási eljárást hoz létre, amelynek középpontját és kezdetét egy kiutasítási határozat képezi, amelyet a tagállamok a 2008/115 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében kötelesek¹⁶ meghoznia területükön jogellenesen tartózkodó, harmadik ország állampolgárságával rendelkező személlyel szemben.¹⁷ Ez a rendelkezés képezi az irányelv fő elemét.¹⁸

12 — Az EK 63. cikk 3. pontjának b) alpontja, amely rendelkezést az EUMSZ 79. cikk (2) bekezdésének c) pontja megismétli. A jogalkotási eljárással kapcsolatban lásd a Mahdi-ügyre vonatkozó állásfoglalásomat (C-146/14 PPU, EU:C:2014:1936, 45. pont és 12. lábjegyzet).

13 — Lásd különösen: Achughbabian-ítélet (C-329/11, EU:C:2011:807, 33. pont).

14 — Lásd például: El Dridi-ítélet (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, 34. pont és az azt követő pontok).

15 — Az irányelv inspirációs forrását, az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatát, valamint az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága által 2005. május 4-én elfogadott, a „kitoloncolásról szóló húsz iránymutatást” illetően részletesebben lásd a Mahdi-ügyre vonatkozó állásfoglalásomat (C-146/14 PPU, EU:C:2014:1936, 45. pont.)

16 — Lásd: Achughbabian ítélet (C-329/11, EU:C:2011:807, 31. pont). Az irányelv angol szövege az előíró „shall” kifejezést használja. A 2008/115 irányelv 6. cikkének kötelező jellegére vonatkozóan lásd még: Slama, S.: *La transposition de la directive „retour”: vecteur de renforcement ou de régression des droits des irréguliers?*, in: Dubin, L., *La légalité de la lutte contre l’immigration irrégulière par l’Union européenne*, Bruylant, 2012., 289–345. o., 330. o.

17 — Ez a kötelezettség nem érint egy sor kivételt, amelyeket ugyanezen cikk (2)–(5) bekezdése sorol fel. Ezenfelül a 6. cikk (6) bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a kiutasítási határozattal együtt határozatot fogadjanak el a jogszerű tartózkodás megszüntetéséről is.

18 — Lásd még: Hörich, D.: *Die Rückführungsrichtlinie: Entstehungsgeschichte, Regelungsgehalt und Hauptprobleme*, Zeitschrift für Ausländerrecht und Ausländerpolitik, 2011., 281–286. o., 283. o.

29. Az ezt követő eljárás az arányosság elvén alapul:¹⁹ ennek érdekében a kitoloncolásra, vagyis a visszatérési kötelezettségnek a tagállamból történő fizikai kiszállítás útján való kikényszerítésére²⁰ csak akkor van lehetőség, ha az önkéntes távozás nem lehetséges vagy nem jár sikerrel,²¹ és az őrizetet csak végső megoldásként lehet alkalmazni, csak addig, amíg mindenképpen szükséges, és csak a kitoloncolásig.²² Az őrizetről szóló rendelkezések alapjául az az elv szolgál, amely szerint a szabadságtól való megfosztást kizárólag a kiutasítási és kitoloncolási eljárások lefolytatása indokolja, és amennyiben ezeket az eljárásokat nem a kellő körülményekkel folytatják le, az őrizet indokoltsága e rendelkezésre tekintettel megszűnik.²³ Ahogy azt már a Mahdi-ügyre²⁴ vonatkozó állásfoglalásomban hangsúlyoztam, a kitoloncolás céljából alkalmazott őrizet nem büntető vagy büntetőjogi jellegű, és nem minősül szabadságvesztés-büntetésnek.²⁵ Ezenfelül a 2008/115 irányelv 15. cikkének (1) bekezdését szűken kell értelmezni, mivel az őrizet a szabadságtól való megfosztásként az egyéni szabadság alapjoga alóli kivételnek minősül.²⁶

A 2008/115 irányelvben meghatározott helyzeteken kívül elfogadható őrizet vagy szabadságvesztés

30. Maga az irányelv tehát nem rendelkezik arról a lehetőségről, hogy a tagállamok jogellenes tartózkodással összefüggésben büntetőjogi szankcióként őrizetet vagy szabadságvesztést alkalmazzanak. Ennek oka számomra világos: nincs helye ilyen szankciónak, ha az irányelv célja, hogy harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak gyors visszatérését biztosítsa. A kiutasítási eljárás részeként elő nem írt őrizet vagy szabadságvesztés végső soron magát az eljárást késlelteti.

31. Ahogy az közismert és az indítvány bevezetőjében már említésre került, a Bíróságnak ezzel kapcsolatban ítélkezési gyakorlata is kialakult. Mindeztidőig azonban nem volt olyan ügy, amelyben az alapeljárás ügyének tényállása alapján a Bíróság azt állapította volna meg, hogy a büntetőjogi szankcióként alkalmazott őrizet vagy szabadságvesztés összeegyeztethető volna a 2008/115 irányelvvel.

Az eddigi ítélkezési gyakorlat: az El Dridi-ítélettől az Achughbabian-ítéleten át a Sagor-ítéletig

32. Az El Dridi-ügyben²⁷ a Bíróságtól annak értékelését kérték, hogy ellentétes-e a 2008/115 irányelvvel az ügy alapeljárásában releváns olasz szabályozáshoz²⁸ hasonló nemzeti szabályozás, amely a harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgáiraival szemben szabadságvesztés-büntetést szabott ki pusztán azon az alapon, hogy az illető jogszerű indok nélkül Olaszország területén maradt annak ellenére, hogy végzés rendelte el az ország területének meghatározott időn belül való elhagyását. A Bíróság kimondta, hogy az irányelvvel, méghozzá a 2008/115 irányelv 15. és 16. cikkével ellentétes az ilyen szabályozás.²⁹

19 — Lásd a 2008/115 irányelv (13) és (16) preambulumbekzdését. Lásd még: El Dridi-ítélet (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, 41. pont).

20 — A 2008/115 irányelv 3. cikkének 5. és 8. pontja.

21 — Lásd a 2008/115 irányelv 7. cikkét.

22 — Lásd a 2008/115 irányelv „Kitoloncolás céljából történő őrizet” című IV. fejezetének 15–18. cikkét.

23 — Részletesebben lásd a Mahdi-ügyre vonatkozó állásfoglalásom (C-146/14 PPU, EU:C:2014:1936, 46–55. pont).

24 — C-146/14 PPU, EU:C:2014:1936.

25 — Uo., 47. pont, továbbá Bot főtanácsnok Bero és Bouzalmate ügyre vonatkozó indítványa (C-473/13 és C-514/13, EU:C:2014:295, 9. pont), Mazák főtanácsnok El Dridi-ügyre vonatkozó indítványa (C-61/11 PPU, EU:C:2011:205, 35. pont), valamint Wathelet főtanácsnok G. és R. ügyre vonatkozó indítványa (C-383/13 PPU, EU:C:2013:553, 54. pont).

26 — Lásd: a Mahdi-ügyre vonatkozó állásfoglalásom (C-146/14 PPU, EU:C:2014:1936, 47. pont), valamint Mazák főtanácsnok Kadzoev-ügyre vonatkozó indítványa, (C-357/09 PPU, EU:C:2009:691, 70. pont). Az EJEE 5. cikke (1) bekezdésének f) pontját illetően az EJEB ugyanebben az értelemben határoz (lásd például: EJEB, 1995. március 22-i Quinn kontra Franciaország ítélet, 18580/91. sz. keresetlevél, 42. §, valamint a 2006. október 12-i Kaya kontra Románia ítélet, 33970/05. sz. keresetlevél, 16. §).

27 — El Dridi-ítélet (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268).

28 — Amint a jelen ügyben is, ugyanazon rendelet különböző rendelkezéseiről volt szó.

29 — Uo., 62. pont és a rendelkező rész.

33. Az Achughbabian-ügyben³⁰ a Bíróságtól ismét annak eldöntését kérték, hogy a 2008/115 irányelvvel ellentétes-e az alapeljárás tárgyát képező francia szabályozáshoz³¹ hasonló nemzeti rendelkezés, amely kizárólag azért írta elő szabadságvesztés-büntetés kiszabását egy harmadik ország állampolgárával szemben, mert az jogellenesen utazott be Franciaországba vagy jogellenesen tartózkodott annak területén. A Bíróság megint csak azt mondta ki, hogy az irányelvvel ellentétes az ilyen szabályozás, „amennyiben az lehetővé teszi szabadságvesztés-büntetésnek harmadik ország olyan állampolgárával szembeni kiszabását, akivel szemben – bár jogellenesen tartózkodik az említett tagállam területén és nem áll szándékában ezen ország önkéntes elhagyása – nem alkalmaztak az ezen irányelv 8. cikkében foglalt kényszerítő intézkedéseket, és a kitoloncolásának előkészítése és foganatosítása céljából való őrizetbe vétele esetén nem telt le ezen őrizet maximális időtartama”³². Az alapeljárás tárgyát képező ügyben Achughbabian helyzete ebbe a kategóriába tartozott.

34. A Bíróság indokolása a fenti két esetben az volt, hogy a szabadságvesztés veszélyeztetheti az irányelv célkitűzéseinek megvalósítását, meggátolhatja a 2008/115 irányelv 8. cikkének (1) bekezdésében említett intézkedések alkalmazását, valamint késleltetheti a kiutasítási határozat végrehajtását.³³

35. Ezenfelül az Achughbabian-ügyben a Bíróság némileg tágabb megfogalmazást alkalmazott, mint az El Dridi-ügyben: megállapította, hogy ez a megállapítás a kiutasítási határozat elfogadására is alkalmazandó. A Bíróság kimondta, hogy „megfelelő időben teljesíteni kell az ezen irányelv 8. cikkében megfogalmazott azon kötelezettségeket, hogy a tagállamok ez utóbbi cikk (1) bekezdésében foglalt esetekben kitoloncolást foganatosítsanak. Nyilvánvalóan nem ez az eset forog fenn, ha az érintett tagállam – miután megállapította, hogy a harmadik ország állampolgárának tartózkodása jogellenes – a kitoloncoló határozat végrehajtását *vagy akár elfogadását megelőzően*³⁴ büntetőeljárást folytatott le, amelyet adott esetben szabadságvesztés-büntetés követett”³⁵.

36. Ez az El Dridi-ítélettől az Achughbabian-ítéletig vezető fejlődés jelentős, és később még visszatérek rá.³⁶

37. Ezenfelül érdemes megjegyezni és számomra nem világos, hogy a Bíróság az indokolásában és a rendelkező rész első francia bekezdésében miért hagyta el a 2008/115 irányelv 15. és 16. cikkére való hivatkozást, annak ellenére, hogy az El Dridi-ítéletben hivatkozott e rendelkezésekre.³⁷ Erre a pontra később visszatérek.³⁸

30 — Achughbabian-ítélet (C-329/11, EU:C:2011:807).

31 — A Code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile français (Ceseda) egyik cikke.

32 — Uo., 50. pont, valamint a rendelkező rész első francia bekezdése.

33 — Lásd: El Dridi-ítélet (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, 59. pont), valamint Achughbabian-ítélet (C-329/11, EU:C:2011:807, 45. o.). A szakirodalomban több szerző is írt a fenti indokolás egyik paradoxonjáról. Lásd például: Spitaleri, F.: *Il rimpatrio dell'immigrato in condizione irregolare: il difficile equilibrio tra efficienza delle procedure e garanzie in favore dello straniero nella disciplina dell'Unione europea*, in: Amadeo, S., (szerk.), *Le garanzie fondamentali dell'immigrato in Europa*, Torino, 2015 (megjelenés előtt), 17. pont: „ricostruzioni abbastanza paradossali”; Leboeuf, L., *La directive retour et la privation de liberté des étrangers. Le rappel à l'ordre de la Cour de justice dans l'arrêt El Dridi*, in: *Revue du droit des étrangers*, 2011, 181–191. o., 191. o.: „Paradoxalement, l'objectif de gestion efficace des flux migratoires permet à la Cour de justice de s'opposer à la pénalisation du séjour irrégulier”. Némelyek még egyfajta cinizmust is felfedezni vélnek, lásd: Kauff-Gazin, F.: „*La directive »retour« au secours des étrangers?: de quelques ambiguïtés de l'affaire El Dridi du 28 avril 2011*”, in: *Europe* n° 6, Juin 2011, 1–13. o., 12. o.: „Cet argumentaire suscite la critique à la fois par son cynisme et par son manque d'audace”. Véleményem szerint tényleg felfedezhető ilyen paradoxon, ha az irányelvből fakadó tagállami jogi kötelezettségek helyett az érintett személy vélt érdekeit tartjuk szem előtt. Az irányelv azonban az érintett személyek egyetlen érdekét védi csak, az alapvető jogaikra vonatkozóan az eljárás során alkalmazott biztosítékokat, amelyekre az arányosság elvét kell alkalmazni.

34 — Kiemelés tőlem.

35 — Lásd különösen: Achughbabian-ítélet (C-329/11, EU:C:2011:807, 45. pont).

36 — A jelen indítvány 51. pontjában.

37 — El Dridi-ítélet (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268). A Bíróság ennek ellenére később, a Sagor-ítéletben (C-430/11, EU:C:2012:777, 36. pont), amelyet a Mbaye-végzésben (C-522/11, EU:C:2013:190, 28. pont) megismételt, indokolása részeként hivatkozik a 2008/115 irányelv 15. és 16. cikkére.

38 — A jelen indítvány 60. pontjában.

38. A Sagor-ítéletben a Bíróság megerősítette, hogy valamely kiutasítási eljárás során kiszabott és végrehajtott lakhelyelhagyástilalom-büntetés „késleltetheti, és ily módon akadályozhatja az olyan intézkedéseket, mint a visszaküldés vagy a légi úton történő kitoloncolás, amelyek hozzájárulnak a kitoloncolás végrehajtásához”³⁹.

39. Az Achughbabian-ítélet⁴⁰ azonban nem ért véget a fent idézett kijelentéssel. Jóllehet az alapeljárás tényállásához nem kapcsolódott, a Bíróság a továbbiakban kifejtette, hogy a 2008/115 irányelvvel nem ellentétes a jogellenes tartózkodást büntetőjogi jogkövetkezményekkel szankcionáló tagállami szabályozás, amennyiben „az lehetővé teszi szabadságvesztés-büntetésnek harmadik ország olyan állampolgárával szembeni kiszabását, aki vonatkozásában az említett irányelvben foglalt kiutasítási eljárást lefolytatták, és aki az említett országban jogellenesen tartózkodik, anélkül hogy vissza nem térést igazoló indok állna fenn”⁴¹.

40. Még egyszer hangsúlyozni kell, hogy mind az El Dridi,⁴² mind az Achughbabian-ítéletben⁴³ az ügy tényállása olyan volt, hogy az adott kiutasítási eljárást *nem* alkalmazták teljes körűen.⁴⁴

41. Később a Sagor-ítéletben, a pénzbüntetéshez vezető büntetőeljárásra vonatkozóan a Bíróság kimondta, hogy az ilyen pénzbüntetés nem alkalmas arra, hogy akadályozza a 2008/115 irányelv által létrehozott kiutasítási eljárást.⁴⁵ Majd kifejtette, hogy a „pénzbüntetés kiszabása ugyanis egyáltalán nem akadályozza meg azt, hogy a kiutasítási határozatot a 2008/115 irányelv 6–8. cikkében előírt feltételek teljes tiszteletben tartása mellett hozzák meg és hajtsák végre, és nem sérti az ezen irányelv 15. és 16. cikkében előírt, a szabadságvesztésre vonatkozó közös normákat sem”⁴⁶.

42. Árulkodó a „hozzák meg”⁴⁷ kifejezés, mivel arra utal, hogy a kiutasítási végzés meghozatalára vonatkozó kötelezettség állandó jellegű. Arra is utal, hogy annak megkülönböztetése, hogy valamely kiutasítási eljárás folyamatban van-e, vagy sem, a valóságban mesterséges. Még abban az esetben is meg kell indítani az eljárást, ha nincs folyamatban kiutasítási eljárás, és a 6. cikk követelményei teljesülnek.

Az újbóli beutazás miatt elrendelt szabadságvesztés

43. Foglalkozzunk most a jelen ügygel.

44. A kérdést előterjesztő bíróság megállapította, hogy S. Celaj jogellenesen tartózkodik Olaszország területén. Ezért a 2008/115 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése alapján az irányelv alkalmazandó. A 2. cikk (2) és (3) bekezdésében említett kivételek egyike sem alkalmazandó. Különösen semmi nem utal arra, hogy S. Celajtól a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 13. cikke alapján megtagadták volna a beutazást.⁴⁸

45. Ez felveti azt a kérdést, hogy a jelen ügyben az olasz hatóságok kiszabhatnak-e S. Celajjal szemben szabadságvesztés-büntetést.

39 — Sagor-ítélet (C-430/11, EU:C:2012:777, 45. pont).

40 — Achughbabian-ítélet (C-329/11, EU:C:2011:807).

41 — Uo., 48. és 50. pont, valamint a rendelkező rész második francia bekezdése. Számomra ez a szakasz, bár szintén a rendelkező rész részét képezi, egyértelműen *obiter dictum*nak számít, mivel nem kapcsolódik az ügy tényállásához, és egy hipotetikus helyzetre vonatkozik.

42 — El Dridi-ítélet (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268).

43 — Achughbabian-ítélet (C-329/11, EU:C:2011:807).

44 — Erre szintén rámutat Picciché, F., *Il reato di ingresso e soggiorno illegale nel territorio dello stato alla luce della Direttiva 2008/115/CE*, in: Rivista penale 7-8-2012, 712–715. o., 715. o.

45 — Sagor-ítélet (C-430/11, EU:C:2012:777, 36. pont).

46 — Sagor-ítélet (C-430/11, EU:C:2012:777, 36. pont).

47 — [A lábjegyzet kizárólag a jelen indítvány angol nyelvű változatát érinti].

48 — A személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 105., 1. o.).

46. Az olasz, a cseh, a német, a görög, a norvég és a svájci kormány, valamint a Bizottság azon az állásponton vannak, hogy ez lehetséges. Véleményük szerint a jelen ügy tényállása megkülönböztethető az El Dridi és az Achughbabia-ügyek tényállásaitól. Noha az érvek egyes elemei eltérnek, azon a véleményen vannak, hogy meg kell különböztetni a harmadik ország állampolgárának valamely tagállam területére első alkalommal történő beutazását és a kiutasítási eljárás foganatosítását követő újbóli beutazását. Az első helyzetben a tagállamnak nincs más választása, alkalmaznia kell a 2008/115 irányelvet, míg a második helyzetben a tagállam megpróbálhat szabadságvesztés-büntetést kiszabni annak érdekében, hogy a harmadik ország állampolgárát elrettentse attól, hogy újra jogellenesen beutazzon a területére.

47. Az eljáró bíróság viszont úgy véli, hogy semmi jelentősége a külföldi állampolgár lehetséges helyzetei közötti, aszerint fennálló fogalmi és szerkezeti eltérések mérlegelésének, hogy ezen állampolgárnak az ország területén való jelenléte jogellenes beutazásból vagy egy korábbi kiutasítási intézkedést követő jogellenes újbóli beutazásból következik.

48. Egyetértek a kérdést előterjesztő bíróság megközelítésével, és álláspontom szerint ez a megközelítés teljesen összhangban van eddigi ítélkezési gyakorlatával.

49. A 2008/115 irányelvnek az 1. cikkében kifejezetten és egyértelműen megfogalmazott célja a harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak visszatérése. A tagállamoknak állandó kötelezettsége áll fenn arra vonatkozóan, hogy a kiutasítási eljárást kiutasítási határozat meghozatalával megindítsák, majd a szóban forgó, az arányosság elvének megfelelő eljárást lefolytassák.

50. Az irányelv nem különbözteti meg, hogy valamely harmadik ország állampolgára hány alkalommal próbál beutazni valamely tagállam területére, és ennek nyomós oka van: a jogellenes beutazással kapcsolatos kérdések elsősorban és mindenekelőtt az Európai Unió beutazással kapcsolatos szabályozásának, például a Schengeni határ-ellenőrzési kódexnek a hatálya alá tartoznak. Amennyiben viszont valamely harmadik ország állampolgára valamely tagállam területén tartózkodik, és megállapították, hogy jogellenesen tartózkodik ott, ezt a személyt ki kell utasítani.⁴⁹ A 2008/115 irányelv 6. és azt követő cikkeiből eredő tagállami kötelezettségek állandóak, folyamatosak és megszakítások nélkül alkalmazandók abban az értelemben, hogy az említett cikkekben szereplő feltételek teljesülése esetén automatikusan felmerülnek. Amennyiben megállapítást nyer, hogy valamely harmadik ország állampolgára jogellenesen tartózkodik valamely tagállam területén, és az adott tagállam kiutasítási határozat elfogadása helyett az illetőt szabadságvesztéssel sújtaná, ezzel gyakorlatilag felfüggesztené az irányelv szerinti kötelezettségeit.

51. A Bíróság ezzel teljes mértékben tisztában van, ahogy az az Achughbabian-ítélet⁵⁰ indokolásából is kitűnik, amelyben kimondta, hogy a kiutasítási határozatot meg sem előzheti büntetőjogi szankció.

52. Amennyiben valamely tagállam az irányelvben felsoroltakon kívüli indokokból szabadságvesztéssel sújtja valamely harmadik ország állampolgárát, ezzel gyakorlatilag egyoldalúan ideiglenesen felfüggeszti az irányelvet. Álláspontom szerint az irányelv ilyen felfüggesztésének nincs helye.

Beutazási tilalom

53. Hogyan kell a beutazási tilalmat értékelni ebben az összefüggésben?

49 — Természetesen 2008/115 irányelv 6. cikkének (2)–(5) bekezdésében foglalt kivételek sérelme nélkül.

50 — Lásd: a jelen indítvány 34. pontjában hivatkozott Achughbabian-ítélet (C-329/11, EU:C:2011:807, 45. pont).

54. Erre vonatkozóan nem áll rendelkezésre jelentős terjedelmű ítélkezési gyakorlat, és az kevés iránymutatást nyújt a jelen ügyben.⁵¹

55. Az irányelv meghatározásában beutazási tilalom a kiutasítási határozatot kísérő közigazgatási vagy bírósági határozat vagy intézkedés, amely meghatározott időtartamra megtiltja a tagállamok területére való beutazást és a tagállamok területén való tartózkodást.⁵² Amint az a 2008/115 irányelv 11. cikkéből kiderül, a beutazási tilalom a kiutasítási határozatot kíséri. Ezért csupán a kiutasítási határozatot kiegészítő, járulékos jellegű.⁵³

56. Ahogy az fentebb említésre került, a 2008/115 irányelv a harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak visszatéréséről szól. Az Európai Unió területére való beutazásra vonatkozó kérdések elsősorban és leginkább a schengeni acquis,⁵⁴ és különösen a Schengeni határ-ellenőrzési kódex⁵⁵ szabályainak hatálya alá tartoznak. Ezért, jóllehet az EU beutazási és visszatérési politikái szétválaszthatatlanul összefonódnak, nem szabad szem elől téveszteni azt, hogy más-más jogi eszköz szabályozza őket. Ez az irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontjából is kitűnik, amely szerint a tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák ezt az irányelvet azokra a harmadik országbeli állampolgárokra, akiktől a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 13. cikkével összhangban megtagadták a beutazást. Ezenfelül az is egyértelművé teszi ezt, hogy a 2008/115 irányelvben csak egy preambulumbekzdés,⁵⁶ és nem pedig egy előíró jellegű rendelkezés ösztönzi a tagállamokat, hogy gyorsan hozzáférjenek a többi tagállam által elrendelt beutazási tilalmakkal kapcsolatos információkhoz, és ilyen rendelkezés fogalmazza meg, hogy ezeket az információkat a Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) megfelelően kell megosztani.⁵⁷

57. A 2008/115 irányelv elsődleges célja nem a jogellenes tartózkodás megakadályozása, hanem annak megszüntetése.⁵⁸ Mivel a beutazási tilalom járulékos jellegű, az annak be nem tartását szankcionáló intézkedések nem veszélyeztethetik ezt az elsődleges célt. Más szóval a beutazási tilalom végrehajtása céljából alkalmazott őrizet vagy a szabadságvesztés nem veszélyeztethet egy jövőbeli kiutasítási eljárást.

58. Ez semmiképpen nem azt jelenti, hogy a beutazási tilalom a tagállam szempontjából nem szolgál semmiféle célt: azzal, hogy megakadályozza valamely személy újbóli jogszerű beutazását a tagállam területére, a jövőben talán visszatartja valamely harmadik ország állampolgárságával rendelkező személyt attól, hogy jogellenesen újra beutazzon az adott tagállam területére. Így az irányelv maga felruhazza a tagállamokat olyan eszközökkel, amelyek a harmadik országok állampolgárainak a területükre történő újbóli beutazástól való visszatartását szolgálják.

59. Ha azonban valamely harmadik ország állampolgára (jogellenesen) (újra) beutazott valamely tagállam területére, a tagállamok irányelvben szereplő kötelezettségei alkalmazandók.

51 — A Bíróságnak mindezidáig a beutazási tilalom hosszának korlátozására és az irányelv átültetésének időpontjára vonatkozó kérdéseket kellett megválaszolnia, lásd Filev és Osmani ítélet (C-297/12, EU:C:2013:569).

52 — Lásd a 2008/115 irányelv 3. cikkének 6. pontját. Rá kell mutatni, hogy ez csak a schengeni rendszerben részt vevő tagállamokra vonatkozik, lásd még a 2008/115 irányelv (25) és (26) preambulumbekzdését.

53 — Lásd még: Martucci, F., „La directive »retour«: la politique européenne d’immigration face à ses paradoxes”, in: *Revue trimestrielle du droit européen*, 2009, 47–67., 50. o.

54 — Az alaposabb áttekintéshez lásd: Sharpston főtanácsnok Zh. és O. ügyre vonatkozó indítványa (C-554/13, EU:C:2015:94), 3. pont és az azt követő pontok. Lásd még Peers, S., *EU Justice and Home Affairs Law*, 3. kiadás, Oxford, OUP 2011., 136. és azt követő oldalak.

55 — Ez a kódex határozza meg azokat a személyeket, akiknek beutazáshoz való jogát meg kell tagadni, és a határőrök feladatává teszi a harmadik országok állampolgárainak szabálytalan beutazásának megakadályozását, lásd a kódex 13. cikkét. Azt is ki kell emelni, hogy a kódex e tekintetben számos alkalommal hivatkozik az úgynevezett SIS figyelmeztető jelzésre (SIS: Schengeni Információs Rendszer). A beutazáshoz való jog ilyen figyelmeztetésből adódó megtagadása és a 2008/115 irányelv szerinti beutazási tilalom közötti jogi viszony nem teljesen egyértelmű, lásd: Boeles, P.: Entry Bans and SIS alerts, in: Zwaan, K. (szerk.): *The Returns Directive: central themes, problem issues and implementation in selected Member States*, WLP, Nijmegen, 2011., 39–45., 44. o.

56 — Lásd a 2008/115 irányelv (18) preambulumbekzdését.

57 — A Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) létrehozásáról, működtetéséről és használatáról szóló, 2006. december 20-i 1987/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 381., 4. o.).

58 — Lásd még: Brunessen, B.: *La Cour de justice et la directive Retour: la stratégie du Roseau*, in: *Revue des affaires européennes*, 2011/4, 845–858. o., 854. o.

Végső megfontolások

60. Bármely szempontból vizsgálva: valamely személy szabadságtól való megfosztása végső soron késlelteti a jövőbeli visszatérést. Ebben az összefüggésben kell nézni azt a pusztán megállapítást, hogy a 2008/115 irányelvvel nem ellentétes az, hogy valamely tagállam joga a tartózkodásra vonatkozó nemzeti szabályok megsértésétől való visszatartás és annak megtorlása érdekében a jogellenes tartózkodást bűncselekménynek minősíti, és büntetőjogi jogkövetkezményeket fűz ahhoz.⁵⁹ Ezért az őrizetet és a szabadságvesztést a jogellenes tartózkodással össze nem függő bűncselekményekre,⁶⁰ az irányelv IV. cikkében szabályozott közigazgatási helyzetekre, valamint a tartózkodás jogszerűségének eldöntéséhez szükséges őrizetre kell korlátozni.⁶¹ A IV. fejezet rendelkezései a megállapítottan jogellenes tartózkodással kapcsolatos őrizet és szabadságvesztés vonatkozásában kimerítő jellegűek. Ezért e rendelkezések – és különösen az irányelv 15. és 16. cikke – azt eredményezik, hogy az őrizet vagy szabadságvesztés egyéb esetei ellentétesek az irányelvvel.

61. Teljesen tisztában vagyok azzal, hogy ahogy én értelmezem a 2008/115 irányelv rendelkezéseit, az az Achughbaban-ítélet⁶² rendelkező része második francia bekezdésének szűk értelmezéséhez vezet. Ugyanakkor ez az egyetlen, az irányelv rendelkezéseivel összeegyeztethető értelmezés.⁶³ Ezért az Achughbaban-ítélet rendelkező részének második bekezdését úgy értelmezem, hogy az csak az olyan helyzetekre vonatkozik, amelyekben egy kiutasítási eljárást sikertelenül próbáltak foganatosítani, és az érintett személy *továbbra is* jogellenesen az adott tagállam területén marad, anélkül, hogy vissza nem térést igazoló indok állna fenn.⁶⁴

62. Végezetül fel kell hívni a figyelmet a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára, miszerint a nemzeti bíróság köteles arra, hogy az uniós jog rendelkezéseit hatáskörének keretei között alkalmazza, és ezek teljes érvényesülését biztosítsa, valamint tartózkodjon a nemzeti jog mindazon rendelkezésének alkalmazásától, amely a 2008/115 irányelv megoldásával ellentétes.⁶⁵ A kérdést előterjesztő bíróságnak ezért el kell tekintenie a 286/1998. sz. törvényerejű rendelet alkalmazásától, amennyiben az S. Celajra kizárólag azon az alapon ír elő szabadságvesztés-büntetést, hogy miután visszatért a származása szerinti országba, újra beutazott Olaszország területére.

Végkövetkeztetések

63. A fentiekre tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság a következőképpen válaszoljon a Tribunale di Firenze (Olaszország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre:

A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésevel kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet, különösen annak 15. és 16. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely tagállamnak az alapügy tárgyát képező, olyan szabályozása, amely kizárólag azért rendeli szabadságvesztéssel büntetni valamely harmadik ország jogellenesen tartózkodó állampolgárát, mert e személy, miután egy korábbi kiutasítási eljárással összefüggésben visszatért a származása szerinti országába, újra beutazott a tagállam területére.

59 — Lásd: Achughbaban-ítélet (C-329/11, EU:C:2011:807, 28. pont).

60 — Az ilyen bűncselekmények egyértelműen az irányelv hatályán kívül esnek.

61 — Lásd: Achughbaban-ítélet (C-329/11, EU:C:2011:807, 29. pont). Az EJEE 5. cikk (1) bekezdése f) pontjának első részére tekintettel lásd EJEB, 2008. január 29-i Saadi kontra Egyesült Királyság ítélet (GC), 13229/03. sz., 65. §.

62 — Achughbaban-ítélet (C-329/11, EU:C:2011:807).

63 — Mindig nehezebb valamely ítélet alapjának pontos hatályát meghatározni, ha nem áll közvetlen kapcsolatban az ügy tényállásával.

64 — Például, ha valamely szóban forgó személy szökéssel vagy más módon, tevékenyen akadályozta a kiutasítási eljárást annak érdekében, hogy az meghiúsuljon, és továbbra is jogellenesen tartózkodik a tagállam területén, akkor ez a tagállam büntetőjogi eszközökkel üldözheti és szankcionálhatja ezt a személyt.

65 — Lásd még: El Dridi-ítélet (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).